
Veel ongerustheid over eisen die de Kaderrichtlijn KRW-platformdag voor onder de riem

Op 21 september was er al georganiseerd door de STOWA en de Unie van Waterschappen. Bij de water van de KRW. Op de Platformdag werd duidelijk dat de KRW-soep niet zo heet moet met de invoering van de KRW.

— Jaap van Peperstraten

En kleine driehonderd aanwezigen wilden in Driebergen bijgepraat worden over kansen, kosten, bedreigingen en verantwoordelijkheden die de KRW met zich meebrengt. Over kansen werd overigens nauwelijks gesproken; het ging voornamelijk over de (moeizame) praktische gevolgen van de KRW, hulpmiddelen om aan de slag te gaan en over de vraag of de KRW nog wel ruimte biedt voor bestuurlijke afwegingen. Die laatste blijken er te zijn. Overigens werd die dag ook wel duidelijk dat de goede toestand die de KRW in 2015 van ons water verlangt niet op tijd gehaald zal worden in Nederland, waarschijnlijk ook niet in diverse andere landen (fasering of doelverlaging). Marga Kool, dijkgraaf van waterschap Reest en Wieden en portefeuillehouder KRW in het Uniebestuur, liet in haar openingswoord weten dat zij behoefte had aan een metafoer voor de invoering van de KRW. Die deed haar denken aan een grote bouwoperatie. 'Zo'n operatie vraagt veel afstemming en inzet, temeer daar er een complex team bij betrokken is. Het wordt alleen een succes als alle partijen hun verplichtingen nakomen. Duidelijk is dat we met het huidige beleid de doelstellingen van de KRW niet halen. De uitvoerders in de regio moeten regelmatig met hun bestuurders om de tafel gaan zitten en hen informatie geven om de bestuurlijke koudwaterrees weg te

nemen. We moeten zien te voorkomen dat de Kaderrichtlijn een Toren van Babel wordt, waarbij ieder zijn eigen taal spreekt.'

— Erik Kraaij, hoofd afdeling waterbeleid bij de Unie van Waterschappen, schetste de huidige KRW-stand van zaken in Nederland. Weliswaar voldoen we tot nu toe keurig aan de KRW-verplichtingen, maar de implementatie dreigt in moeilijk vaarwater te komen. 'Het Rijk leunt erg op de regio's die het meeste werk moeten verzetten. Over aanpassing van het mestbeleid wil het kabinet bijvoorbeeld pas weer praten in 2009, terwijl vermesting een groot probleem is bij het halen van de KRW-doelstellingen. En in de regio dreigen bestuurders af te haken, omdat ambtenaren er maar niet in slagen om hen inhoudelijk goed bij de KRW te betrekken. De organisatie rond de implementatie is ingewikkeld evenals de vaststelling wie precies waarvoor verantwoordelijk is. Desalniettemin moeten we gewoon aan de slag gaan met het bepalen van doelen en het vaststellen van maatregelpakketten. Ga dus proefdraaien en laat zien waar de bestuurders aan de knoppen kunnen draaien. De waterschappen moeten een trekkende rol krijgen, maar ze zijn niet eindverantwoordelijk.'

— Implementatie

— Ondertussen wordt er landelijk wel hard gewerkt aan de implementatie. Onder de

vlag van het Landelijk Bestuurlijk Overleg Water (LBOW) zijn er zeven clusters die zich op de waterkwaliteit richten. Daaronder functioneren weer werkgroepen en subwerkgroepen. Daar komen allerlei producten uit zoals handleidingen, werkdocumenten en leidraden. Ook binnen de Unie zijn diverse groepen met de KRW bezig waar werkdocumenten voor de regio uitkomen. De inzet van de Unie voor 2006 richt zich onder meer op:

- pilots uitvoeren in de regio
- kennis delen uit de regio
- rol en positie van rwzi's verhelderen
- relatie waterbodembeleid en KRW verhelderen
- bestrijding eutrofiëring
- bijdragen aan ontwikkeling van monitoringprogramma

— Sjoerd van Dijk van Rijkswaterstaat schetste een internationale blik op de invoering van de KRW. Zijn betoog was hoofdzakelijk geruststellend. Zo maakte hij duidelijk dat je mag afwijken van de KRW-eisen, mits je dat duidelijk kunt motiveren. 'We hoeven niet regelmatig met de pet in de hand naar Brussel om fasering of doelverlaging te bedingen. Ik denk dat fasering of doelverlaging een heel algemeen gegeven zal worden, zeker voor Nederland. Veel landen worstelen met invoeringsproblemen, onder meer wegens ontbrekende gegevens en beleid. Brussel vraagt ook niet het on-

Water stelt

broodnodige hart

weer de vierde platformdag over de Kaderrichtlijn Water (KRW), beheerders is er veel ongerustheid en onduidelijkheid rondom de invoering wordt gegeten als die wordt opgediend, maar dat men wel nu aan de slag

— Lenie Klein Holkenborg

— Marga Kool

— Erik Kraaij

— Sjoerd van Dijk

mogelijke. Als je goed kunt beargumenteren dat maatregelen financieel onrealistisch of sociaal-economisch onhaalbaar zijn, kun je daarmee in Brussel aankomen met opgeheven hoofd. Maar ga nu wel aan de slag met het bepalen van doelstellingen en het samenstellen van maatregelpakketten. Je moet Brussel wel laten zien wat je gedaan hebt.'

— De hele dag vlogen de termen MEP en GEP de deelnemers om de oren. Deze termen zijn de KRW-doeleinden voor niet-natuurlijke wateren (het overgrote deel van Nederland). MEP staat voor Maximaal Ecologisch Potentieel, zeg maar het ideaalbeeld voor oppervlaktewater. GEP staat voor Goed Ecologisch Potentieel en drukt de goede toestand uit die we minimaal moeten bereiken. Anders gezegd: het zijn maatlatten waarmee we kunnen zien hoever we van de doeleinden zijn verwijderd. Duidelijk is dat het bereiken van GEP nog een hele klus gaat worden. Iedereen houdt er eigenlijk wel rekening mee dat Nederland een beroep zal doen op de mogelijkheid om uitstel van zes of twaalf jaar te vragen van de KRW-eisen of de mogelijkheid de doelstellingen te verlagen.

— Handreiking MEP/GEP

— Op de Platformdag werd een Handreiking MEP/GEP in concept gepresenteerd.

De Handreiking is bedoeld om uniformiteit te bereiken bij het beschrijven van de KRW-doelstellingen op regionaal niveau en biedt een aantal voorbeelduitwerkingen van MEP's en GEP's. De Handreiking is daarmee ook een hulpmiddel voor het samenstellen van een haalbaar pakket aan maatregelen. Het gaat daarbij met name om maatregelen die waterbeheerders moeten nemen om de negatieve effecten van onomkeerbare ingrepen te verzachten. In november zal deze Handreiking, na bespreking in het LBOW, breed worden verspreid.

— Lenie Klein Holkenborg van waterschap Zuiderzeeland was voorzitter van de projectgroep die de Handreiking heeft opgesteld. Zij wees er op dat de projectgroep binnen de randvoorwaarden van de KRW gezocht heeft naar de meest pragmatische invulling. Zij legde het accent op de ruimte die er voor bestuurders is om eigen afwegingen te maken. Die ruimte is er onder meer bij de te kiezen omschrijving van onomkeerbare ingrepen en bij het vaststellen van verzachtende maatregelen. 'Bestuurders hoeven alleen die maatregelen te nemen die echt wat opleveren. En als het ecologische doel eenmaal is vastgesteld, kan men bij het samenstellen van maatregelpakketten nadrukkelijk kijken naar de kosten. Als bestuurders in Brussel hard kunnen maken dat de uitvoering van maatregelen oneven-

redige kosten met zich meebrengt, kunnen ze besluiten tot fasering of verlaging van de doelstellingen.'

— Ook zij adviseerde om ondanks de onduidelijkheden en onzekerheden toch maar aan de slag te gaan. 'Werk van grof naar fijn, in meerdere rondes. Hierdoor begin je met een eerste indicatie waardoor je weet welke aanvullende informatie en analyse nog nodig is. Op basis hiervan zijn de discussies beter te voeren. Begin met een waterlichaam en werk de lijst met te verrichten werkzaamheden af. Zorg dat bestuurders en deskundigen samenwerken. Bouw een compleet en transparant dossier op over proces en gemaakte afwegingen, want Brussel wil weten hoe je tot je doelen en maatregelen bent gekomen.'

— 's Middags waren er maar liefst 13 parallelsessies waarin dieper op aspecten van de KRW werd ingegaan. Een samenvatting van iedere parallelsessie, plus een uitgebreid verslag van de Platformdag en meer informatie over de Handreiking MEP/GEP is te vinden op de website van STOWA: <http://www.stowa.nl/>.